

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

w sprawie z wniosku E. Spółki Akcyjnej w G.
przy uczestnictwie M. Z. i K. Z.
o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu i służebności gruntowej
o treści odpowiadającej służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 13 lutego 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestników postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w T.
z dnia 26 lutego 2019 r., sygn. akt VI Ga (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) nie obciąża uczestników postępowania obowiązkiem zwrotu
na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca

zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie, zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym, bowiem, razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a nie jest, przecież, jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej uczestników postępowania M. Z. i K. Z. od postanowienia Sądu Okręgowego w T. z dnia 26 lutego 2019 r. Wnosząc o jej przyjęcie skarżący wskazali na przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt.: 1) oraz 2) k.p.c., poprzestając na tym zabiegu, bowiem zaprezentowane Sądowi Najwyższemu uzasadnienie, na okoliczność dowiedzenia tych przesłanek, stanowiło bliżej nieskoordynowany wywód prawny, w jakikolwiek sposób nie odnoszący się do wskazanych przepisów. Co znamienne skarżący swoje rozważania podsumowali stwierdzeniem, że „wobec braku uzasadnienia stanowiska sądów obu instancji skarga powinna być uznana za oczywiście uzasadnioną, gdyż nie rozstrzygnięto w obu instancjach istotnych kwestii postawionych przez wnioskodawcę”.

Wniosek skarżących o przyjęcie ich skargi kasacyjnej do rozpoznania nie odniósł skutku.

Odnosząc się do powołanej przez M. Z. i K. Z. przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1) k.p.c. należy wskazać, że Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli skarżący wykaże, że wskazane przez niego zagadnienie prawne posiada właściwość „istotności”, która polega na tym, że zagadnienie to stanowi kwestię dotychczas niewyjaśnioną i nierozwiązaną w orzecznictwie

sądowym, a więc cechujące się nowością, a którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W efekcie powołanie się na tę przesłankę przysądu, wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. dotychczasowe orzeczenia Sądu Najwyższego, np.: postanowienie z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/2018 r., niepubl.; postanowienie z dnia 16 maja 2018 r., II CSK 13/2018, niepubl.; postanowienie z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 585/17, niepubl.). Argumentacja ta powinna odwoływać się w sposób ogólny i abstrakcyjny do treści przepisu, który ma podlegać jednoznacznej wykładni. Niedopuszczalne jest natomiast, aby rzeczona argumentacja zmierzała do uzyskania odpowiedzi o charakterze kazuistycznym, odnoszących się do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia. Nadto podkreślić należy, że skarżący obowiązany jest wykazać, że rozstrzygnięcie rekomendowanego Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego jest celowe i konieczne, a zabieg ten bezspornie wymaga zaangażowania autorytetu tego Sądu. W efekcie „istotne zagadnienie prawne” zaprezentowane Sądowi Najwyższemu powinno stanowić poważną jurydycznie wątpliwość, której usunięcie wymaga ingerencji Sądu Najwyższego. Wyszczególniona, natomiast, w art. 398⁹ § 1 pkt 2) k.p.c., potrzeba wykładni przepisów prawnych występuje, jeżeli co do konkretnego przepisu prawnego brak jednolitej lub utrwalonej judykatury, zwłaszcza judykatury Sądu Najwyższego albo też przyjęta i dominująca wykładnia jest oczywiście błędna lub kontrowersyjna. Skarżący powinien bądź to wskazać argumentację przemawiającą za zmianą dotychczasowej wykładni, bądź też wykazać, że dany przepis prawny, chociaż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wyjaśnienia i powinien zostać zinterpretowany przez Sąd Najwyższy. Dysonans w orzecznictwie sądów należy, natomiast, wykazać przez przytoczenie konkretnych rozbieżnych orzeczeń sądowych wydawanych w zbliżonych lub identycznych stanach faktycznych (por. postanowienie SN z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; postanowienie SN z dnia 21 września 2006 r., IV CSK 268/06, nie publ. oraz postanowienie SN z dnia 18 czerwca 2004 r., II CZ 65/04, nie publ.). Potrzeba wykładni przepisów prawnych wchodzi zatem w rachubę wówczas, kiedy na tle

konkretnego przepisu brak jednolitej linii orzeczniczej lub gdy istnieje wątpliwość, co do przyjętej lub dominującej wykładni. Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że zaprezentowane przez skarżących, w ich skardze kasacyjnej, rozważania w jakikolwiek sposób nie spełniają wymogów stawianych przywołanych tam przesłankom przysądu. Jak była już o tym mowa wyżej, przedstawione przez kasatorów uzasadnienie na okoliczność dowiedzenia tych przesłanek, stanowiło bliżej nieskoordynowany wywód prawny, zbiór rozważań, odnośnie do stanu faktycznego przedmiotowej sprawy, w jakikolwiek sposób nie odnoszący się do wskazanych przepisów i nie spełniający, zarazem, wymogów stawianych w orzecznictwie Sądu Najwyższego, przysądowi kasacyjnemu.

W konsekwencji rozważań w przedmiocie oceny wykazania przez skarżących przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 1) i 2) k.p.c. brak jest podstaw do stwierdzenia, że w niniejszej sprawie przesłanki te zostały przez M. Z. i K. Z. w sposób właściwy wykazane. Sąd Najwyższy nie dopatrył się również okoliczności, które determinowałyby nieważność postępowania, którą to przesłankę Sąd ten bierze pod uwagę z urzędu.

Nadto należy dodać, a co Sąd Najwyższy zauważa li tylko ubocznie, iż w przedmiotowej sprawie znamienym jest fakt, że Sąd Okręgowy w T., w postanowieniu z dnia 26 lutego 2019 r., nader lakonicznie uzasadnił swoje rozstrzygnięcie, które, wobec zaprezentowanego w sprawie stanu faktycznego i prawnego, posiada znamiona odpowiadające bardziej rozbudowanej wzmiance, niż wywodowi właściwemu dla Sądu II instancji, jako instancji odwoławczej.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).